

Jennifer Medin (MP) har i en interpellation ställt tre frågor till mig som berör täktverksamhetens påverkan på kommunal planering.

Mitt svar:

Hur tas regionstyrelsens uppdrag från den 29 september 2023 nu omhand?

Uppdraget med analys av olika scenarier med utgångspunkt i om ett långsiktigt brytningstillstånd beviljas eller ej, rapporterades vid REGU 2025-03-06. Regionstyrelseförvaltningen gavs då i uppdrag att återkomma till regionstyrelsen med förslag till ett fortsättningsuppdrag i frågan där fokus ska ligga på lokalsamhället och dess invånare.

Varför valde majoriteten att endast yttra sig som kommun i tillståndsprocessen?

Region Gotland har yttrat sig utifrån sitt kommunala ansvar och i enlighet med den remissroll som kommuner har i miljöprövningar. Frågor om kommunal eller regional utveckling/utvecklingsperspektiv omfattas inte av miljöprövningar. Lokaliseringsfrågor prövas inom ramen för 2 kap. 6 § miljöbalken. Regioner yttrar sig när deras intressen berörs, exempelvis yttrar sig Region Stockholm (ägare till Stockholms tunnelbana) i vattenmål när sökt vattenverksamhet riskerar att påverka nämnda regions tunnelbaneläggning. Något ”val” att yttra sig som kommun eller som region har det således inte varit frågan om i Heidelbergs miljöprövning.

Mark- och miljödomstolen har enligt lag att tillse att miljöprövningen, och således innehållet i yttranden, har korrekt inriktning. Det innebär att domstolen kan påtala och korrigera någon som lyfter fram och redovisar synpunkter som ligger utanför det som prövas i målet. I det fall domstolen skulle tillåta det så kommer det som framförs och som bedöms ligga utanför målets prövning att inte kunna påverka utgången i sak.

På vilket sätt har Region Gotland yttrat sig om täktverksamhetens påverkan på kommunal planering?

Kommunens ansvar och möjlighet att påverka den kommunala planeringen består i att kommunen är planmonopolist. Denna roll ges och styrs av plan- och bygglagen och inte genom yttranden i miljöprövningar som mark- och miljödomstolen beaktar/avfärdar i den kommande domen.

Region Gotlands ambition att bevaka kalkindustrins påverkan på Gotland är således en större och bredare fråga som inte i sin helhet inryms i det som ska prövas i miljöprövningar. De i interpellationen angivna tre målen - Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla - Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen - Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft, kan ändå sägas omfatta frågan om grundvattenpåverkan och syns då i Region Gotlands agerande i miljöprövningen vad gäller de kommunala vattentäkterna och de enskildas vattentäkter.

Meit Fohlin, regionstyrelsens ordförande